

නීතර අසන පැන සහ පිළිතුරු ලැයිස්තුව

1. ශ්‍රී ලංකාවට පවතින ප්‍රපාතන විරෝධී ප්‍රතිතෝලන සහ ආරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග වැනි වෙළඳ පිරියම් ක්‍රමයන්හි වැදගත්කම කුමක් ද?

පිළිතුර

ශ්‍රී ලංකාව මේ වන විට ආනයනයන් සඳහා අයකෙරෙන රේගු බදු සහ අතිරේක බදු ඉවත් කෙරෙමින් පවතී.

ආනයන මත පැනවෙන මෙම රේගු බදු ඉවත් කිරීමත් සමඟ ශ්‍රී ලංකාවේ ඇතැම් වෙළඳ පාර්ශවකරුවන් විසින් ඔවුන්ගේ විවිධාකාර වූ භාණ්ඩ ප්‍රපාතනයට හෝ සහනාධාරයට ලක් කර ශ්‍රී ලංකාව වෙත යොමු කිරීමෙන් දේශීය වෙළඳපොළ තුළ අසාධාරණ තරඟකාරී තත්වයක් ඇති කිරීමත් එමඟින් දේශීය කර්මාන්තයට හානි පමුණුවීමත් සිදුවිය හැක.

මෙම අසාධාරණ වෙළඳ වාතාවරණයට පිළියමක් වශයෙන් සහ එවැනි ප්‍රපාතනයන් සහ සහනාධාරයන් ගෙන් දේශීය කර්මාන්තයන්ට සිදුවන හානියට අත්‍යවශ්‍යම පිළියමක් ලබාදීම සඳහා ප්‍රපාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන බදු ක්‍රියාමාර්ගයන් මඟින් වැදගත් සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් වන බව සැලකේ.

තවද, සැලකිය යුතු ප්‍රමාණයකින් යුතුව බවෙන් යුතු ආනයන ඉහළයෑම තුළින් ශ්‍රී ලංකාවේ දේශීය නිෂ්පාදකයන්ට හානි සිදු විය හැකිය. එවැනි අවස්ථාවකදී සහ එම ආනයන ප්‍රවාහයන්ගෙන් දේශීය කර්මාන්තයන්ට සිදුවන හානියට අත්‍යවශ්‍යම පිළියමක් ලබාදීම සඳහා ආරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ගයන් මඟින් වැදගත් සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් වන බව සැලකේ.

ප්‍රපාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන බදු සහ ආරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග තුළින් තනිකරම දේශීය කර්මාන්තයන් සඳහා ආරක්ෂිත පැනවීමේ අරමුණු නොකෙරේ. ඒවා භාණ්ඩ ආනයනය මඟින් ඇතිවන ප්‍රපාතනය හෝ සහනාධාර හෝ ආනයන ප්‍රවාහයන් මඟින් දේශීය කර්මාන්තයන්ට සිදුවන හානිය ඉවත් කිරීමට ගනු ලබන පිළියම් පමණි. මෙම පියවරයන් පසුපස ඇති අරමුණ වන්නේ දේශීය කර්මාන්ත සඳහා සාධාරණ තරඟකාරීත්වයක් නැවත ඇති කිරීම සහ දේශීය කර්මාන්තවල දියුණුව උදෙසා සාධාරණ සහ සමාන අවස්ථා සහිත පසුබිමක් ඇති කරලීමය.

බහුපාර්ශවීය වෙළඳ තත්ත්‍රයක් වන ලෝක වෙළඳ සංවිධානයේ පරම අභිප්‍රාය වන්නේ නිදහස් සහ සාධාරණ ජාත්‍යන්තර වෙළඳාමක් ඇති කිරීමයි. බදු අඩු කිරීම සහ ප්‍රමාණාත්මක සීමා ඉවත් කිරීම මඟින් ශ්‍රී ලංකාව නිදහස් වෙළඳ තත්ත්‍රය දෙසට ගමන් කරමින් ඇත. ඒ සමඟම නිදහස් වෙළඳාම උදෙසා ප්‍රපාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පියවරයන් සාධාරණීයකරණය ලද අවස්ථාවන්හි දී භාවිතා කළ හැකි වේ.

වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව ශ්‍රී ලංකාව තුළ ප්‍රපාතන විරෝධී ප්‍රතිතෝලන සහ ආරක්ෂණ පියවර පිළිබඳ කටයුතු කිරීමට නියමිත ආයතනය වේ.

ප්‍රජාතන්‍යයට එරෙහිව ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී බදු

- 2. ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධය යනු කුමක් ද? අන්තර්ජාතික වෙළඳාමට එමඟින් කෙරෙන කාර්යභාරය කුමක් ද?

පිළිතුර

සමාගමක් විසින් සිය දේශීය වෙළඳපොළ තුළ අලෙවි කරන මිලට වඩා අඩු මිලකින් යම් භාණ්ඩයක් අපනයනය කරයි නම්, එය 'ප්‍රජාතන්‍ය කරන ලද' භාණ්ඩයක් බවට සැලකේ.

එක් රටක් විසින් යම් භාණ්ඩයක් එම රට තුළ අයකරන මිලට වඩා අඩුවෙන් වෙනත් රටකට අපනයන කෙරේ නම් එය ප්‍රජාතන්‍ය සිදුවන අවස්ථාවක් ලෙස සැලකේ..

එය අන්තර්ජාතික වෙළඳාම සඳහා විකෘති බලපෑමක් ඇති කෙරෙන අසාධාරණ වෙළඳ ක්‍රමයකි.

ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධය යනු භාණ්ඩ ප්‍රජාතන්‍යයට ලක්වීමෙන් ඇතිවන තත්ත්වය සහ එහිදී සිදුවන වෙළඳ විකෘතිතා බලපෑම නිවැරදි කරගැනීම සඳහා යෝදා ගනු ලබන පියවරකි. මේ අනුව ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී බදු භාවිතයේ අරමුණ වන්නේ ප්‍රජාතන්‍යයෙහි විකෘතීය බලපෑම නිවැරදි කිරීම සහ සාධාරණ වෙළඳාමක් නැවත ඇති කිරීමයි. සාධාරණ තරඟකාරීත්වයක් ඇති කරන මෙවලමක් ලෙස ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී ක්‍රියාමාර්ග යොදාගැනීම ලෝක වෙළඳ සංවිධානයන්මඟින් නිර්දේශ කර ඇත. සත්‍ය වශයෙන්ම, ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධය යනු සාධාරණ වෙළඳාමක් සුරක්ෂිත කෙරෙන මෙවලමක් වන අතර එය දේශීය කර්මාන්ත ආරක්ෂා කිරීම සඳහාම වන ක්‍රියාමාර්ගයක් නොවේ. එයින් සිදුවන්නේ ප්‍රජාතන්‍යයෙන් සිදු විය හැකි හානියෙන් දේශීය කර්මාන්තයන්ට සහනයක් සැලසීමකි.

ලෝක වෙළඳ සංවිධානයේ ගිවිසුම මඟින් සමාගම් 'ප්‍රජාතන්‍යයෙහි' නියැලී සිටීමේ ක්‍රියාවන් සඳහා නියාමනය කර නොමැත. එහි අවධානය යොමු වී ඇත්තේ ප්‍රජාතන්‍යයට එරෙහිව රජයන්ට කෙසේ ප්‍රතික්‍රියා කළ හැකි ද නොහැකි ද යන වගයි. - ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී ක්‍රියාමාර්ග මනා ලෙස හැසිරවීම එයින් සිදු වන අතර එය "ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී ගිවිසුම" ලෙස හැඳින්වේ.

- 3. ප්‍රජාතන්‍ය යනු බාල හෝ මිල අඩු ආනයන්යන් ද?

පිළිතුර

බොහෝවිට, ප්‍රජාතන්‍ය යනු බාල හෝ මිල අඩු ආනයනයන් ලෙස වරදවා හෝ සරලව අර්ථ දැක්වනු පෙනේ. එහෙත්, එය වචනය වරදවා වචනා ගැනීමකි. අනෙක් අතට, නීතිමය අර්ථයෙන් ප්‍රජාතන්‍ය යනු භාණ්ඩ එවා රට තුළ අලෙවි කෙරෙන අගයට වඩා අඩු අගයක් යටතේ එක් රටකින් වෙනත් රටකට අපනයනය කිරීමයි.

ඒ අනුව ප්‍රජාතන්‍ය යන්නෙන් අදහස් කරන්නේ මිල අඩු ආනයන ලෙස සාපේක්ෂ අර්ථයෙන් ගැනිය හැකිය (අපනයනය කරන රටෙහි දේශීය මිලට සාපේක්ෂව) එහෙත් නියතාර්ථයෙන් නොවේ.

නීති විරෝධී වෙළඳ ක්‍රම හරහා සිදුවන හොර බඩු ජාවාරම් හෝ ව්‍යාජානුකරණයන් සිදුවන බාල නිෂ්පාදන ආනයනය ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී පියවරයන් යටතට නොගැනේ.

4. ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධය යනු දේශීය කර්මාන්ත ආරක්ෂා කිරීමේ පියවරක් ද?

පිළිතුර

සාමාන්‍ය ව්‍යවහාරය තුළ ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධය යනු දේශීය කර්මාන්ත ආරක්ෂා කිරීමේ පියවරක් ලෙස වටහා ගෙන ඇත. එහෙත්, ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධය යනු දේශීය කර්මාන්ත ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ම යොදාගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ගයක් නොවේ. එමඟින් සිදුවන්නේ අසාධාරණ වෙළඳ ක්‍රියාවක් වන ප්‍රජාතන්‍ය මඟින් දේශීය කර්මාන්තයන්ට සිදුවන හානියට පිළියමක් සැපයීම පමණකි. සත්‍ය වශයෙන්ම ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධය යනු ප්‍රජාතන්‍යයෙන් සිදුවන වෙළඳ විකෘතිතාවයන්ට සහ දේශීය කර්මාන්තයන්ට සිදුවන අහිතකර විපාකයන්ට විරුද්ධව ක්‍රියා කෙරෙන වෙළඳ පිළියම් පියවරකි. මේ අනුව බලන කල එය ආරක්ෂණකාරී පියවරකි. නමුදු ආරක්ෂණවාදී පියවරක් ලෙස කිසි ලෙසකින්වත් හැඳින්විය නොහැක.

4 . අ) ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී පියවරයන් මඟින් පාරිභෝගිකයන්ගේ යහපතට හානියක් නොකෙරේ ද?

පිළිතුර

සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී බදුවල අරමුණ වන්නේ, රටෙහි පොදු යහපත උදේසා දේශීය කර්මාන්ත වලට ප්‍රජාතන්‍යෙන් සිදුවන හානිය ඉවත් කිරීම සහ විවෘත සහ සාධාරණ තරඟකාරීත්වයක් ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළඳපොළ තුළ නැවත ඇති කිරීමය.

ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී බදු පැනවීම මඟින් අදාල භාණ්ඩ යොදාගෙන නිපදවනු ලබන නිෂ්පාදනයන්ගේ මිල මට්ටමට බලපෑමක් ඇති විය හැකිය. එහෙත් ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළඳපොළ තුළ සාධාරණ තරඟකාරීත්වය ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී පියවරයන් මඟින් අවම වන්නේ නැත.

අනෙක් අතට, ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී බදු පැනවීම මඟින් ප්‍රජාතන්‍යයෙහි යෙදෙන විදේශීය අපනයනකරුවන් අත්කරගනු ලබන අසාධාරණ වාසි ඉවත් කරගත හැකි වන අතර දේශීය කර්මාන්ත පරිහානිය වළක්වා ගැනීමත් සාධාරණ වෙළඳාමක් සඳහා පසුබිමක් ඇති කරගැනීමත් සිදුවේ.

ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී පියවරයන් පැනවීම මඟින් අදාල රටෙහි ආනයනයන් කොහෙන්ම සීමා නොවන අතර පාරිභෝගිකයින් ආනයනික භාණ්ඩ පරිභරණය ට ඇති අවස්ථා මඟහරවන්නේ ද නැත.

5. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී යාන්ත්‍රණය යටතේ දේශීය කර්මාන්තයට සිදුවන සහනය/පිළියම කුමක් ද? එය සැමවිටම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බදු පැනවීමෙන් පමණක් සිදුවේ ද?

පිළිතුර

යම් රටක් විසින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට ලක්කර අපනයනය කරන භාණ්ඩවලට එරෙහිව ආනයනය කරන ලද රටෙහි අදාළ රට/රටවලට එරෙහිව පනවනු ලබන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බදු වන අතර, එම බදු ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සීමාවන් තෙක් පැනවිය හැක. එම බදු අපනයනකරු විශේෂිත සහ අපනයන රට විශේෂිත ලෙස පැනවේ..

එහෙත් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට එරෙහිව සිදුවන පිළියම් සෑදීම විටම ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බදු ස්වරූපයම නොගනී. අපනයනකරුවා විසින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ඉවත් කිරීම සඳහා හෝ අවස්ථානුකූලව ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයෙන් සිදුවන හානිය ඉවත් කිරීම සඳහා ඔහුගේ මිල සංශෝධනය කිරීමට පොරොන්දුවක් ලබා දෙන්නේ නම් අධිකාරිය විසින් මූලික සොයාගැනීම් වලින් පසු විමර්ශනය කිරීම නැවත්වීම හෝ අත්හිටුවීම සිදුකළ හැක.

මිල ප්‍රතිසංශෝධනය කිරීමේ පොරොන්දුවට අනුමැතිය ලැබූ එවැනි අපනයනකරුවන් සඳහා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බදු පැනවීම නිර්දේශ වන්නේ නැත.

අගය අනුව එකතුකරන ලද බදු /විශේෂිත බදු ස්වරූපයක් ගන්නා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බදු, අනෙකුත් ආනයන බදුවලට අමතරව අදාළ ආනයනික භාණ්ඩ මත අයකෙරෙන අතර, රේගු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් බදු එකතු කිරීම සම්බන්ධ රේගු ආඥා පනත අනුව අයකරනු ලබන අතර අවශ්‍ය වෙනස් කිරීම්වලට යටත් වේ.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හා ප්‍රතිතෝලන බදු නීති කෙටුම්පත 48 (2) කොටස

6. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බදු සහ සාමාන්‍ය රේගු බදු අතර වෙනස කුමක් ද? අයිතමයක් ආනයනය කිරීමේදී අයකෙරෙන ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බදු සාමාන්‍ය රේගු බදුවලට ඉහළින් අයකෙරේ ද?

පිළිතුර

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බදු අය කර එකතු කිරීම රේගු අධිකාරිය මගින් සිදු වුව ද, එය රේගු බදු සංකල්පය හා භාවාර්ථමය වශයෙන්ම පමණක් නොවේ අරමුණ සහ ක්‍රියාකාරීත්වය අතින් ද වලින් සපුරා වෙනස් වේ.

මෙම බදු වර්ග දෙකෙහි ප්‍රධාන වෙනස්කම් පහතින් දැක්වේ

- සංකල්පමය වශයෙන්, ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී සහ එවැනි පියවරයන් වචනයේ පරිසමාප්ත අර්ථයෙන්ම සාධාරණ වෙළඳාම සමඟ බැඳී පවතී. මෙම බදුවල අරමුණ වන්නේ අසාධාරණ වෙළඳ ක්‍රියාකරකම් තුලින් මතුවන තත්ත්වයන්ට එරෙහිව ආරක්ෂා කිරීම වන අතර රේගු බදුවලින් සිදුවන්නේ රටෙහි ආර්ථිකයේ සමස්ත සංවර්ධනය සඳහා ආදායම ඉහළ දැමීමේ ක්‍රමයක් ලෙස ක්‍රියා කිරීමයි.
- රජයේ වෙළඳ සහ මූල්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්ෂේත්‍රයට රේගු බදු අයත් වන අතර ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී සහ සහනාධාර විරෝධී පියවරයන් වෙළඳ පිරිසම් ක්‍රමවලට අයත් වේ. ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී සහ ඒ අනුබද්ධිත බදු පැනවීමේ අරමුණ වන්නේ අන්තර්ජාතික මිල වෙනසේ අහිතකර බලපෑම පිරිමැසීම වන අතර රේගු බදු රාජ්‍ය ආදායම සහ ආර්ථිකයේ සමස්ත සංවර්ධනය ගම්‍යමාන වේ.
- අපනයන කරුවා මිල සංශෝධනය කිරීමට පොරොන්දු වේ නම් බලලත් ආයතනය විසින් බදු පැනවීම අත්හිටුවීමට හැකි බැවින් ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී බදු ස්වභාවයෙන්ම බදු ක්‍රියාමාර්ගයක් නොවේ. එම නිසා එවැනි ක්‍රියාමාර්ග සැමවිටම බදු ස්වරූපයක් නොගනී.
- ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී සහ සහනාධාර විරෝධී බදු අපනයනකරු/ රට විශේෂිත වන බැවින් අයකරනු ලබන්නේ අපනයනකරු/ රට මත වන අතර රේගු බදු ප්‍රභවස්ථානය හෝ අපනයනකරුවා කුමක් වුවත් සියල්ලන්ටම සාමාන්‍ය ලෙස පොදුවේ අදාලවන බදු වර්ගයකි.

එබැවින්, රේගු බදු සහ ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී බදු අතර සංකල්පීය හා ක්‍රියාකාරීත්වය වශයෙන් මූලික වෙනස්කම් ඇත. ගැටලු සහගත භාණ්ඩ ආනයනය කිරීමේදී එම භාණ්ඩ මත ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී බදු, සාමාන්‍ය රේගු බදුවලට ඉහළින් අය කෙරේ.

07. රටක් විසින් ප්‍රජාතන්‍ය කරනු ලබන භාණ්ඩ තක්සේරු කිරීමේ පරාමිතීන් මොනවා ද?

පිළිතුර

ප්‍රජාතන්‍ය යනු එක් රටකින්/ රාජ්‍යයකින් වෙනත් රටක හෝ රාජ්‍යයකට දේශීය වෙළඳපොළෙහි අලෙවි වන මිලට වඩා අඩු මිලකට භාණ්ඩ අපනයනය කිරීමයි. දේශීය වෙළඳපොළෙහි අලෙවි වන මිලට වඩා අපනයනික අගය අඩු ඉ නම් එයින් ප්‍රජාතන්‍යයක් ගොඩනැගෙනු ඇත.

එබැවින්, ප්‍රජාතන්‍ය හඳුනා ගැනීම සඳහා මූලික පරාමිතීන් දෙකක් වේ. ඒවා නම් දේශීය වෙළඳපොළෙහි අලෙවි වන මිල සහ අපනයනය කරන මිල වේ. ප්‍රජාතන්‍ය ඇගයීම සඳහා මෙම අංග දෙක එකම වෙළඳ මට්ටමකින්, සාමාන්‍යයෙන් නිෂ්පාදනාගාර මිල මට්ටමෙන් සලකා බැලිය යුතු වේ.

08. ඔබ නිර්වචනය කරන්නේ කෙසේ ද?

සාමාන්‍ය අගය: අපනයනය කරන රටෙහි දේශීය වෙළෙන්දාපොළ තුළ එදිනෙදා වෙළඳාමේදී වෝදනා ලත් භාණ්ඩ විකිණෙන සංසන්දනාත්මක මිල සාමාන්‍ය අගය වේ.

දේශීය වෙළඳාමෙන් සාමාන්‍ය අගය සොයාගැනීමට නොහැකි වුවහොත් පහත විකල්පයන් ක්‍රමයන් දෙක යොදා ගැනීමෙන් සාමාන්‍ය අගය නිර්ණය කළ හැකිය:-

- i. සුදුසු තුන්වැනි පාර්ශවයේ රටකට අපනයනය කෙරෙන සංසන්දනාත්මක මිල
- ii. සාදාගත් සාමාන්‍ය මිල: ප්‍රභවස්ථාන රටෙහි නිෂ්පාදන වියදමට පාලන, විකුණුම් සහ පොදු පිරිවැය සහ ලාභය ගැලපෙන පරිදි එකතු කිරීමෙන් සකසා ගන්නා මිල.
- iii.

අපනයන මිල: ශ්‍රී ලංකාවට අපනයනය කරන ලද ප්‍රපාතනයට භාජනය වූවා යැයි සැලකෙන භාණ්ඩවල අපනයන මිල යනු ශ්‍රී ලංකාවට එම භාණ්ඩ අපනයනය වන මිලයි. එය සාමාන්‍යයෙන් පිරිවැය, රක්ෂණය සහ පරිවාහන වියදමින් නැවත ප්‍රවාහනය, රක්ෂණය, කොමිස් මුදල ආදී ගැලපුම් අඩු කිරීමෙන් නිෂ්පාදනාගාර මිල මට්ටම තෙක් සකස් කිරීමෙන් සැකසේ.

ප්‍රපාතන සීමාව: ප්‍රපාතනයට යටත් වූ භාණ්ඩ වල සාමාන්‍ය අගය සහ අපනයන මිල අතර වෙනස ප්‍රපාතන සීමාව වේ. එය සාමාන්‍යයෙන් අපනයන මිලේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස දක්වනු ලබයි.

උදාහරණය

සාමාන්‍ය අගය කිලෝ එකකට ඇ.ඩො. 110

අපනයන මිල කිලෝවකට ඇ.ඩො. 100

මෙහිදී ප්‍රපාතනයක් සිදු වී ඇත්තේ අපනයන මිල සාමාන්‍ය අගයට වඩ අඩුවන නිසාය. එම නිසා මෙහි ප්‍රපාතන සීමාව කිලෝවකට ඇ.ඩො. 10 ක් වේ. එනම් අපනයන මිලෙන් 10% කි.

ප්‍රපාතනය යනු සාමාන්‍ය මිල සහ අපනයන මිල යන විචල්‍යන් දෙකෙහි ශ්‍රිතය යි. එම විචල්‍යන් වෙළඳාමේ දී එකම මට්ටමෙන් එනම් නිෂ්පාදනාගාර මිල මට්ටමෙන් සැසඳිය යුතුය.

7. ප්‍රපාතන විරෝධී විමර්ශන සිදු කිරීම සඳහා මූලිකව අවශ්‍ය වන කරුණු කුමක් ද?

පිළිතුර

ප්‍රපාතන විරෝධී විමර්ශන පැවැත්වීම සඳහා පහත දැක්වෙන දෑ මූලික වේ

- 1. පහත අයුරින් ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි තිබිය යුතුය
 - ප්‍රපාතනයක් ඇති බව

- දේශීය කර්මාන්තයට හානියක් වන බව සහ
- ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය හා භානිය අතර හේතුකාරක සම්බන්ධයක් ඇති බව එනම් භානිය සඳහා ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ආනයන හේතු වන බව

2. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය විරෝධී ඉල්ලුම්පත්‍රයට සහාය පල කරන දේශීය නිෂ්පාදකයන් ශ්‍රී ලංකාවේ කර්මාන්ත විසින් නිෂ්පාදනය කරනු ලබන සමාන දේශීය නිෂ්පාදනයේ සම්පූර්ණ නිෂ්පාදනයෙන් 25% කට නොඅඩු ප්‍රමාණයක් සඳහා වගකිව යුතුය.

3. ශ්‍රී දේශීය නිෂ්පාදකයන් විසින් සාමූහිකව නිපදවන ලද නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය දේශීය කර්මාන්තයේ එම කොටස මගින් නිපදවන ලද දේශීය සමාන නිෂ්පාදනයේ සම්පූර්ණ නිෂ්පාදනයෙන් 50% කට වැඩි ප්‍රමාණයක් සාමූහිකව සංයුක්ත වන අවස්ථාවක, එම නිෂ්පාදකයන් විසින් එම ඉල්ලුමට සහාය දක්වන බවට හෝ විරුද්ධත්වය පල කරන බව ප්‍රකාශ කරමින් එම ඉල්ලුම් පත්‍රයට සහාය ලබා දෙන්නේ නම්, එම ඉල්ලුම් පත්‍රය දේශීය කර්මාන්තය හෝ ඒ වෙනුවෙන් ඉදිරිපත් කරනු ලබන බවට සලකනු ලබන අවස්ථාවක දී.

සටහන: සහනයක් ලැබීමට අපේක්ෂා කරන දේශීය කර්මාන්තයක් ඉහත පරාමිතීන්ට ප්‍රමාණවත් අයුරෙන් සාක්ෂි සැපයිය යුතුය. ඉහත පරාමිතීන් සපුරා නොමැති නම්, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී විමර්ශන ආරම්භ කිරීමට වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුවට අසීරු වනු ඇත.

8. දේශීය කර්මාන්තයට හානි විමේ පරාමිතීන් මොනවා ද?

පිළිතුර

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයට ලක් වූ ආනයනයන්ගේ මිල සහ ධාරිතා යන හේතු මගින් දේශීය කර්මාන්තයට වන හානිය පුළුල්ව විශ්ලේෂණය කළ හැකිය. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රියාවලියේ දී අදාළ කර්මාන්තය පදනම් කරගෙන සිදුව ඇති ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදයේ බරපතලත්වය අනුව, විකුණුම් හි පහත වැටීම, විකුණුම් මිල, ප්‍රතිලාභ, වෙළඳපොළ කොටස, නිෂ්පාදනය, ශක්‍යතා උපයෝජනය වැනි ආර්ථික දර්ශකයන් මත දේශීය කර්මාන්තයට සිදුවන හානිය තක්සේරු කරන පරාමිතීන් ඇගයිය යුතුය.

9. හානි නොවන මිල සහ හානි සීමාව යනු කුමක් ද? මේවා ක්‍රියාත්මක වන්නේ කෙසේ ද?

පිළිතුර

යම් නිශ්චිත කාලයක් තුළ සාමාන්‍ය තත්ත්වයන් යටතේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ වෙළඳපොළ තුළ කර්මාන්තයක් විසින් අය කර ගැනීමට අපේක්ෂා කරන ලද මිල මට්ටම හානි නොවන මිල ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදය ආනයන හේතුකාරක නොවන, සමාගම්වලට අහිතකර ලෙස බලපාන නිෂ්පාදන සාධකවල අහිතකර බලපෑම් ඉවත් කිරීමෙන් පසු නිෂ්පාදන පිරිවැය සහ ලාභය සාධාරණ ලෙස නැවත ඇති කර ගැනීමට හානි නොවන මිලට හැකියාව ඇත.

ප්‍රජාතන සීමාව ගණනය කිරීමට අමතරව, බලයලත් අධිකාරිය විසින් දේශීය කර්මාන්තය සඳහා හානි සීමාව ද ගණනය කරනු ලබයි. හානි සීමාව වන්නේ දේශීය කර්මාන්තය විසින් අයකර ගන්නා හානි නොවන මිල සහ ප්‍රජාතික ආනයන ගොඩබෑමේදී වන අගය අතර වෙනසයි.

මෙම කාරණාව සඳහා ගොඩබෑමේ අගය රේගු පනත සහ CVD, SAD සහ විශේෂ බදු හැර ගැලපෙන මූලික රේගු බදු යටතේ තක්සේරු කළ හැක.

හානි නොවන මිල ගණනය කිරීම සඳහා අධිකාරිය විසින් විමර්ශන කාලය තුළ සහ පෙර අවුරුදු තුනක් තුළ දේශීය කර්මාන්තයන්ගේ පිරිවැයට අදාළ තොරතුරු නිර්දේශිත ආකෘතික සවිස්තර ලේඛනයක් මගින් ඉල්ලනු ලැබේ. ගිණුම් තැබීමේ පොදු අනුමැතිය ලත් ක්‍රමය අනුව සකස් කරන ලද ගිණුම් වාර්තා, හානි නොවන මිල ගණනය කිරීම සඳහා යොදා ගැනේ. දේශීය කර්මාන්තය සඳහා හානි නොවන මිල ගණනය කිරීමේ දී අමුද්‍රව්‍ය භාවිතය, උපකරණ භාවිතය, පාරිභෝජනය ආදිය සහ ආයෝජනය, උපයෝජන ශක්‍යතාවය ආදී වූ විමර්ශන කාලය තුළ සිදු වූ සත්‍ය වියදම් ආදිය යන අදාළ සාධක පිළිබඳ සුදුසු විශ්ලේෂණයක් අධිකාරිය විසින් සිදු කරනු ලබයි. යොදාගත් ප්‍රාග්ධනය සාධාරණව නැවත ලබ ගැනීම සලකා බැලීමෙන් දේශීය කර්මාන්ත සඳහා හානි නොවන මිල තීරණය කරනු ලබයි.

10. දේශීය කර්මාන්තයට සිදුවන හනිය සහ ප්‍රජාතනය අතර හේතු කාරක සම්බන්ධතාවයක් ඇතිවන්නේ කෙසේ ද?

පිළිතුර

ප්‍රජාතන විරෝධී ක්‍රියාවලියේ දී ප්‍රජාතනය මගින් දේශීය කර්මාන්තයට හානි සිදුවන බවට ඔප්පු කිරීම අත්‍යාවශ්‍ය වේ. මෙම හේතුකාරක සම්බන්ධතාවය සොයාගැනීමෙන් තොරව කිසිදු ප්‍රජාතන විරෝධී බද්දක් නිර්දේශ කළ නොහැක. එනම්

පහත අදහන් දේශීය කර්මාන්තවලට ඇතිවන බලපෑම මගින් මෙම හේතුකාරක සම්බන්ධතාවය ගොඩ නැගිය හැකිය.

-ධාරිතා බලපෑම

-මිල බලපෑම

ප්‍රජාතනයේ ධාරිතා බලපෑම දේශීය කර්මාන්තයේ වෙළඳපොළ කොටස, අදාළ රට/රටවල ප්‍රජාතික ආනයන වලින් ප්‍රතිවිරුද්ධව සසඳා බැලීමෙන් ද, මිල විපාකය, ශ්‍රී ලංකාව තුළ සමාන නිෂ්පාදනයේ මිල සමඟ සැසඳීමේ දී ප්‍රජාතික ආනයන මගින් සුවිශේෂී මිල අඩු වීමක් තිබේ දැයි හෝ එවැනි ආනයන මගින් සුවිශේෂී මට්ටමකට මිල පහත හෙල ඇත හෝ මිල එක් සුවිශේෂී මට්ටමකට වැඩිවීම වළකා ඇත්දැයි යන්න පිළිබඳ අධිකාරිය විසින් සැලකිල්ලට ගත යුතුය.

11. විමර්ශනයෙන් පසු යම් හෙයකින් ප්‍රජාතන විරෝධී බදු පැනවුවහොත්, එවැනි බදු නිර්දේශ කිරීමට/ පැනවීමේ ප්‍රමාණයක් කුමක් ද?

පිළිතුර

ලෝක වෙළඳ සංවිධානයේ ගිවිසුම යටතේ ජාතික අධිකාරීන්ට ප්‍රජාතන සීමාව තෙක් බදු පැනවීම සිදු කළ හැකිය, එනම් සාමාන්‍ය අගය සහ අපනයන මිල අතර වෙනසයි. ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය මගින් ද ප්‍රජාතන සීමාව නොඉක්මවා ප්‍රජාතන විරෝධී බදු පැනවිය යුතු බවට දැක්වේ.

12. ප්‍රජාතන විරෝධී විමර්ශන/ බදු යටතට නොගැනෙන (පහල සීමාව වන) , අපනයන රටකින් සහ තනි අපනයන කරුවකු ගෙන් ආනයනය කෙරෙන භාණ්ඩයන්ගේ අවම මට්ටම කුමක්ද?

පිළිතුර

තනි අපනයනකරුවා : ප්‍රජාතනයක්, හානියක් සමඟ හේතු කාරක සම්බන්ධයක් ගොඩනැගුව ද ප්‍රජාතන සීමාව අපනයන මිලෙන් 2% වන ඕනෑම අපනයනකරුවෙකු ප්‍රජාතන විරෝධී බදු පැනවීමෙන් නිදහස් වේ.

රට: තවද, යම් කිසි රටකින් ප්‍රජාතික ආනයන ධාරිතාව, සත්‍ය හෝ විභවීය හෝ වේවා, ආනයන රට මගින් ආනයනය කරන ඒ හා සමාන භාණ්ඩවල මුළු අපනයන ධාරිතාවෙන් 3% ට වඩා අඩු වේ නම්, එවන් අපනයන රටකට එරෙහිව විමර්ශනය කිරීම නැවැත්විය යුතුය.

කෙසේවෙතත්, එවැනි අවස්ථාවක දී, තනි තනිව ගත් කළ ආනයන ධාරිතාව 3% ට වඩා අඩු රටවල්, ඒ හා සමාන භාණ්ඩ ආනයනය කරන සියලුම රටවල ආනයන සම්ප්‍රවේණිය ලෙස ගත් කළ ඒ හා සමාන නිෂ්පාදනවල ආනයනයන්ගේ මුළු ධාරිතාවෙන් 7% නොඉක්මවිය යුතුය.

II. ප්‍රජාතන විරෝධී ක්‍රියාමාර්ගය

13. ප්‍රජාතන විරෝධී බදු පැනවීම සහ ප්‍රජාතන විරෝධී විමර්ශන ආරම්භ කිරීම සඳහා අයදුම් කළ හැක්කේ කාට ද?

පිළිතුර

ශ්‍රී ලංකාවට ඉදිරිපත් කළ ප්‍රජාතනය කරන ලදැයි කියනු ලබන නිෂ්පාදනයේ විමර්ශනය සඳහා අදාල දේශීය කර්මාන්තය විසින් හෝ එය වෙනුවෙන් වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව වෙත ඉදිරිපත් කළ හැක. රෙගුලාසිට්ට යටත්ව, වලංගු අයදුම්පත ඉදිරිපත්කල යුත්තේ අයදුම්පතට සහය දෙන බවට ප්‍රකාශ කරන පෙත්සම්කරුවන්/දේශීය නිෂ්පාදකයන් විසින් වන අතර ප්‍රශ්නගත පිරිස සමාන දේශීය නිෂ්පාදනයේ සම්පූර්ණ නිෂ්පාදනයෙන් 25% ක ට වඩා වැඩි අගයක් සඳහා වගකිව යුතුය.

දේශීය නිෂ්පාදකයන් විසින් සාමූහිකව නිපදවන ලද නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය දේශීය කර්මාන්තයේ එම කොටස මගින් නිපදවන ලද දේශීය සමාන නිෂ්පාදනයේ සම්පූර්ණ නිෂ්පාදනයෙන් 50% කට වැඩි ප්‍රමාණයක් සාමූහිකව සංයුක්ත වන අවස්ථාවක, එම නිෂ්පාදකයන් විසින් එම ඉල්ලීමට සහාය දක්වන බවට හෝ විරුද්ධත්වය පළ කරන බව ප්‍රකාශ කරමින් එම ඉල්ලුම් පත්‍රයට සහාය ලබා දෙන්නේ නම්, එම ඉල්ලුම් පත්‍රය දේශීය කර්මාන්තය හෝ ඒ වෙනුවෙන් ඉදිරිපත්කරනු ලබන බවට සලකනු ලැබිය යුතුය.

කෙසේ වෙතත් ප්‍රජාතන්‍යයට කරන ලද හානි සැලකීමේ දී, ආනයන රටෙහි දේශීය නිෂ්පාදකයන්, ආනයනකරුවන් හෝ අපනයනකරුවන් සමඟ යම් සම්බන්ධතාවක් පවතී නම් හෝ එම හානි තමන්ගේම ආනයනයක් ලෙස පවතී නම්, එවැනි නිෂ්පාදකය මෙහි දී ඉවත් කරනු ලැබේ. වෙනත් ආකාරයකින් කියතොත්, ප්‍රජාතන්‍යයට ලක්කරන ලද හානි සැලකීමේ දී ආනයන රටෙහි දේශීය නිෂ්පාදකයන්, ආනයනකරුවන් හෝ අපනයනකරුවන් සමඟ යම් සම්බන්ධතාවයක් පවතී නම් හෝ එම හානි තමන්ගේ ම ආනයනයක් ලෙස පවතී නම්, එවැනි දේශීය නිෂ්පාදකයින් ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී පෙත්සමට සහය දැක්වූව ද අදාළ දේශීය කර්මාන්තයෙහි කොටස්කරුවන් ලෙස නොසලකනු ලැබේ.

14. ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී විමර්ශන සඳහා උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් මොනවා ද?

පිළිතුර

ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී විමර්ශන සඳහා උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් වන්නේ:

1. ක්‍රියාපටිපාටි ආරම්භ කරන ලද පැමිණිල්ල ඉදිරිපත් කළ දේශීය කර්මාන්තය;
2. විමර්ශනයට යටත්වන සමාන නිෂ්පාදනයන්ගේ අපනයනකරුවන් හෝ විදේශීය නිෂ්පාදකයින්;
3. ශ්‍රී ලංකාවේදී ප්‍රජාතන්‍යයට ලක්කරන ලද සමාන නිෂ්පාදනයන් ගේ ශ්‍රී ලංකාවෙහි ආනයනකරුවන්;
4. අපනයන රට/රටවල් හි රජය;
5. ප්‍රජාතන්‍යයට ලක්කරන ලද හානි සැලකීම, දේශීය නිෂ්පාදකයින්/අපනයනකරුවන්/ පාරිභෝගික කර්මාන්තවලින් සූදානම් ලත් වෙළඳ ව්‍යාපාරික සංගමයන්.

15. අදාළ පාර්ශවයන් නියෝජනය කිරීමට ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී නඩුව සඳහා පෙනී සිටිය හැක්කේ කාටද?

පිළිතුර

පැමිණිලිකරු/ උනන්දුව දක්වන පාර්ශව/ සංගම් යනාදියෙහි බලයලත් ඕනෑම නියෝජිතයකු හට ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී නඩු සඳහා අදාළ පාර්ශව වෙනුවෙන් සහභාගී වීමට හැකිය.

16. ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී විමර්ශනයක් ආරම්භ කිරීම සඳහා අත්‍යාවශ්‍ය කොන්දේසි මොනවා ද?

පිළිතුර

නිසිලෙස සකස්කරන ලද අයදුම්පතක්/පැමිණිල්ලක් නොමැති නම් බලයලත් අධිකාරීන් විසින් ප්‍රසාගන විරෝධී විමර්ශන ආරම්භ කරනු නොලැබේ. එමඟින් නිර්ණය වන්නේ :-

1. පැමිණිල්ල ඉදිරිපත් කරනු ලබන/ හෝ එයට සහාය දක්වන දේශීය නිෂ්පාදනකරුවන්/ පෙත්සම්කරුවන්, ප්‍රශ්නයට බඳුන්වන අදාල සමාන භාණ්ඩවල සමස්ත නිෂ්පාදනයෙන් අවම වශයෙන් 25% සඳහා වගකිව යුතුය.

දේශීය නිෂ්පාදකයන් විසින් සාමූහිකව නිපදවන ලද නිෂ්පාදන ප්‍රමාණය දේශීය කර්මාන්තයේ එම කොටස මඟින් නිපදවන ලද දේශීය සමාන නිෂ්පාදනයේ සම්පූර්ණ නිෂ්පාදනයෙන් 50% කට වැඩි ප්‍රමාණයක් සාමූහිකව සංයුක්ත වන අවස්ථාවක, එම නිෂ්පාදකයන් විසින් එම ඉල්ලීමට සහාය දක්වන බවට හෝ විරුද්ධත්වය පළ කරන බව ප්‍රකාශ කරමින් එම ඉල්ලුම් පත්‍රයට සහාය ලබා දෙන්නේ නම්, එම ඉල්ලුම් පත්‍රය දේශීය කර්මාන්තය හෝ ඒ වෙනුවෙන් ඉදිරිපත්කරනු ලබන බවට සලකනු ලැබිය යුතුය;

සහ

2. පෙත්සම්කරු/කරුවන් විසින් පහත කරුණු සම්බන්ධව ප්‍රමාණවත් සාක්ෂිලබා දීම
 - ප්‍රශ්නයට ලක්ව ඇති භාණ්ඩ ප්‍රසාගනයට ලක්ව ඇති බව;
 - අදාල දේශීය කර්මාන්තයට හානි සිදු වී ඇති බව ; සහ
 - දේශීය කර්මාන්තය සඳහා සිදු වූවා යැයි කියන හානිය සහ ප්‍රසාගිත භාණ්ඩ අතර හේතු කාරක සබඳතාවයක් පවතින බව

17. පරිච්ඡේදන පාර්ශවයෙන් පෙත්සමක් ඉදිරිපත් නොකර ඇති විට බලයලත් අධිකාරිය විසින් අදාල භාණ්ඩය ඉලිබඳ ප්‍රසාගන විරෝධී විභාගයන් ඔවුන් විසින්ම තනිව පැවැත්විය හැකි ද?

පිළිතුර

සාමාන්‍යයෙන්, යම්කිසි භාණ්ඩයක් ප්‍රසාගනයට ලක්කර ඇති බවට සහ එයින් හානියක් සිදු වී ඇති බවට පෙත්සමක් ඉදිරිපත් වූ අවස්ථාවක දී බලයලත් අධිකාරිය විසින් ප්‍රසාගන විරෝධී විමර්ශන පවත්වනු ලබයි.

කෙසේ වෙතත් අදාල ක්ෂේත්‍රය හා සම්බන්ධ අමාත්‍යවරයාගේ නියෝග මත වාණිජ දේපාර්තමේන්තුව විසින් තනිව ප්‍රසාගන විරෝධී ක්‍රියාමාර්ග සිදු කළ හැකි බවට ප්‍රසාගන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන බදු පනත් කෙටුම්පතෙහි පනතේ 19 වන කොටසින් දැක්වේ.

එවැනි අවස්ථාවන්වල දී, ප්‍රසාගනයක්, හානියක් සහ ප්‍රසාගිත ආනයන හා සිදු වී ඇති හානිය අතර හේතුකාරක සම්බන්ධතාවයක් ඇති බවට පිළිගත හැකි ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි පවතී නම් එම සාක්ෂි මත බලයලත් අධිකාරිය (වාණිජ දේපාර්තමේන්තුව) විසින් කිසිදු පැමිණිල්ලක්/පෙත්සමක් ඉල්ලුම්කර නොමැති අවස්ථාවක දී වුව ද, ප්‍රසාගන විරෝධී විමර්ශන ආරම්භ කරනු ඇත.

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී නීතිවල සඳහන් පරිදි විමර්ශනය ආරම්භ කිරීමෙන් පසු, පෙත්සම මත සිදුකරන විමර්ශන සිදුවන ක්‍රියාවලියම, තනි විමර්ශනයන් පැවැත්වීමේ දී ද අනුගමනය කරන බව තවදුරටත් පැහැදිලිව දැක්වා ඇත.

18. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රියාවලිය සඳහා දේශීය කර්මාන්ත විසින් ඉදිරිපත් කළ යුතු තොරතුරු කවරේ ද?

පිළිතුර

පරිවේදිත දේශීය කර්මාන්තය විසින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සිදුව ඇති බවට සඳහන් කරමින් ඉදිරිපත් කෙරෙන පැමිණිල්ලෙහි අදාළ රටෙන්/රටවලින් ආනයනය කෙරෙන භාණ්ඩවලින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සිදුවන බවට ශ්‍රී ලංකාවේ සමාන භාණ්ඩ නිෂ්පාදන කර්මාන්තයන්ට එමඟින් භෞතික හානියක් සිදුවන බවට හෝ සිදු වීම තර්ජනයක් පවතින බවට හෝ කර්මාන්තයේ පැවත්මට භෞතිකව බාධාවක් සිදු කරන බවට ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි. (නෞවි භාර පත්‍රය, ඉන්වොයිසිය, අදාළ රට/රටවල් ඇති ශ්‍රී ලංකා තානාපති කාර්යාල විසින් නිකුත් කරන ලද ලිපි, විශේෂිත භාණ්ඩ සම්බන්ධ ජර්නල වැනි ද්විතීය මූලාශ්‍ර ආදිය) තිබිය යුතුය.

තවද, අදාළ දේශීය කර්මාන්ත ලෙස පෙනී සිටීමට අයිතිය ඇති පැමිණිලිකරුවා/වන් පිළිබඳ තොරතුරු ද (ප්‍රශ්න අංක 2 සඳහා පිළිතුර බලන්න) ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී අයදුම් පත්‍රයේ සඳහන් කළ යුතුය.

ක්‍රියාවලිය සඳහා අවශ්‍ය තොරතුරු සඳහන් අයදුම්පත වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් සකසා එයින් ලබාගත හැකි ආකෘතියට අනුව සැකසිය යුතුය. ආකෘතික අයදුම්පත පිරවීම සඳහා අවශ්‍ය සහ නිර්දේශිත ප්‍රශ්නාවලිය සම්පූර්ණ කිරීම පිළිබඳ උපදෙස් මාලාව ආකෘතික අයදුම්පතෙහි සැකවින් දක්වා ඇත.

19. තොරතුරු අදාළ වන කාල පරාසය කුමක් ද එනම් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී විමර්ශන පැවැත්වීමේ කාල පරාසය කොපමණ ද?

පිළිතුර

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී, භානිය හා භේතුකාරක සම්බන්ධයට අදාළ අයදුම්පතෙහි සඳහන් කරන ලද සියලු තොරතුරු සහ සාක්ෂි කිසියම් එක් කාල සීමාවක් සඳහා වලංගු වේ එය විමර්ශන කාල සීමාව ලෙස හඳුන්වනු ලබයි. කුමන අවස්ථාවක දී චුවත් එම කාලසීමාව මාස 6ට නොඅඩු සහ මාස 6 දහ අටකට නොවැඩි විය යුතු බවට සඳහන් වේ.

එහෙත්, ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී හා භානිය පිළිබඳ සවිස්තරාත්මක විමර්ශනයක දී සැලකිල්ලට භාජනය කරනු ලබන කාල සැලකිය යුතු පරිදි මෑත කාලයක් නියෝග කළ යුතු බව වැදගත් වේ. මූල්‍ය වර්ෂය

අවසාන විමත් අයදුම්පත සම්පූර්ණ කිරීමත් අතර සාධාරණ සමීපතාවයක් ඇති බැවින් විමර්ශනයක් සඳහා සුදුසු කාල සීමාව වන්නේ මූල්‍ය වර්ෂයකි.

කෙසේවෙතත්, හානි විශ්ලේෂණය කර්තව්‍ය සඳහා, දේශීය කර්මාන්ත විසින් පසුගිය වසර තුනක කාලයට අදාළ තොරතුරු ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

20. විමර්ශන ක්‍රියාවලියේ විවිධ අදියරයන් මොනවා ද?

පිළිතුර

ඉදිරිපත්කළ අයදුම්පතක් සම්බන්ධව, බලයලත් අධිකාරිය විසින් පහත ආකාරයට ක්‍රියා කරනු ලබයි.

අ) මූලික සොයාබැලීම

විමර්ශනයක් ආරම්භ කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි ලැබී ඇති බව සහ ඒවා ලේඛනගත වී බව සහතික කර ගැනීම සඳහා අයදුම්පත සියුම් ලෙස පරීක්ෂා කරනු ලබයි. ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි නොමැතිනම්, උනන්දු ලිපියක් නිකුත් කරනු ලබයි. උනන්දුවෙන් සැකසීමට නොහැකි වුවහොත් අධිකාරිය ඉදිරියේ ඉදිරිපත් කරන ලද අයදුම්පත විමර්ශනය සඳහා ඇති අයදුම්පතක් ලෙස සැලකෙන්නේ නැත.

ආ) ආරම්භකිරීම

දේශීය කර්මාන්තයන් විසින් හෝ ඒ වෙනුවෙන් අයදුම්පත ඉදිරිපත් කර ඇති බවට බලයලත් අධිකාරිය / දෙපාර්තමේන්තුව විසින් තීරණය කරනු ලබයි. අයදුම්පතෙහි සඳහන් සාක්ෂිවල යුග්‍යතාවය සහ නිවර්ථතාවය පිළිබඳව ද පරීක්ෂා කරනු ලබන අතර ප්‍රජාතන්‍ය, හානිය සහ හේතුකාරක සබඳතාවය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි ඉදිරිපත් වී ඇති බවට සෑහීමට පත් වූවිට විමර්ශනය ආරම්භ කරමින් මහජන නිවේදනයක් නිකුත් කරනු ලබයි.

නිසි අයුරින් ඉදිරිපත් කර ඇති අයදුම්පත ලැබී දින 5 ක් ඇතුළත විමර්ශනය ආරම්භ කිරීමේ නිවේදනය සාමාන්‍යයෙන් නිකුත් කරනු ලබයි.

ඇ) තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශ වීම

උනන්දුවන විවිධ පාර්ශවයන් විසින් අධිකාරිය වෙත ඉදිරිපත් කෙරෙන ලදුව පොදු දැනගැනීම පිණිස මහජන ලිපිගොනුවක් ලෙස එකතු කරන ලද රහස්‍ය නොවන සියලුම සාක්ෂි වෙත ප්‍රවේශ වීමට පිරික්සීම සඳහා උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් විසින් කරන ලද ඉල්ලීම මත අවසර ලබා දෙනු ඇත.

ඇ) මූලික සොයාගැනීම්

අධිකාරිය විසින් කඩිනමින් විමර්ශනය සිදු කළ යුතු අතර , සුදුසු අවස්ථාවල දී සවිස්තරාත්මක විස්තර මත ප්‍රධාන හේතුව පිළිබඳ මූලික සොයා ගැනීම් සිදු කළ යුතුය. විමර්ශනය ආරම්භ කළ දින සිට දින 60-70 ක් ඇතුළත මූලික සොයාගැනීම් සිදු කළ යුතුය.

ඉ) තාවකාලික බදු

බලයලත් අධිකාරිය විසින් වාර්තාගත කළ මූලික සොයාගැනීම්වලට යටත්ව මධ්‍යම රජ විසින් ප්‍රසාහන සීමාව නොඉක්මවන ලෙස තාවකාලික බද්දක පනවනු ඇත.

විමර්ශනය ආරම්භ කළ දින සිට දින 60ක් ඉක්මවූ පසු තාවකාලික බදු පැනවිය හැක. තාවකාලික බදු මාස 6ක් නොඉක්මවන ලෙස ක්‍රියාත්මක වන නමුත් සමහර අවස්ථාවල දී එය මාස 9 ක් දක්වා දීර්ඝ කළ හැකිය.

ඊ) වාචික සාක්ෂි සහ මහජන අදහස් විමසීම

විමර්ශනය සඳහා සහභාගී වී සිටින උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශව විසින් අදාළ තොරතුරු වාචිකව ඉදිරිපත් කිරීමේ අවස්ථාවක් ලබා දෙන ලෙස බලයලත් අධිකාරිය වෙත ඉල්ලීමක් කළ හැකිය. එහෙත්, එවැනි වාචික තොරතුරු ලබා දීම සලකනු ලබන්නේ එම තොරතුරු පසුව ලිඛිතව ලබා දෙන්නේනම් පමණි. විමර්ශනය පවත්වන අතරවාරයේ ඕනෑම අවස්ථාවක දී අධිකාරිය විසින් වාචික විමසුමට අවසර ලබාදිය හැක.

ඉහත කරුණට අමතරව, අධිකාරිය විසින් විමර්ශනය සඳහා උනන්දුවන සියලුම පාර්ශවයන්ට ඉදිරිපත් කිරීම් සිදුකරන ලෙස මහජන අදහස් විමසීමකට ඇරයුම් කරනු ලැබේ. විමසීම් අතරතුර ලද වාචික සාක්ෂි සියල්ල අධිකාරිය වෙත නැවත ලිඛිතව ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

උ) තොරතුරු අනාවරණය කිරීම

තොරතුරු විමර්ශන අතරතුර ලබාගත් ඉදිරිපත්කිරීම් සහ සාක්ෂි මෙන්ම එවායේ සහතික කර ගැනීම පදනම් කර ගනිමින් අධිකාරිය විසින් එහි අවසන් නිගමනයේ පදනම තීරණය කරනු ඇත. එහෙත් අවසන් නිගමනයට එළඹීමට පදනම් වූ අත්‍යවශ්‍ය අධිකාරිය විසින් උනන්දුවන පාර්ශව වෙත දැනුම් දෙනු ඇත.

ඌ) අවසන් නිගමනය

මෙම තොරතුරු අනාවරණය කිරීම් වෙත උනන්දු වන පාර්ශව විසින් ඔවුන්ගේ ප්‍රතිචාර ඉදිරිපත් කළ පසු එහි අවසන් තීරණය දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ගනු ලබනු ඇත. දෙපාර්තමේන්තුව විසින් එම පාර්ශවයන්ගේ මෙම අවසන් ඉදිරිපත් කිරීම් පරීක්ෂා කොට බලා අවසන් නිගමනයට එළඹෙනු ලබයි.

(පහත දක්වා ඇති ගැලීම් සටහන බලන්න)

විමසීමක් ආරම්භ කිරීම සඳහා සැපිරිය යුතු කොන්දේසි

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 14 කොටස)

ශ්‍රී ලංකාවේ කරමාත්සෙන් හෝ ඒ වෙනුවෙන් වාණිජ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් වෙත ඉදිරිපත් කරන ලද ලිඛිත අයදුම්පතක අවශ්‍යතාවය[ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 14 (1) සහ 14 (2) කොටස] හෝ ස්වයං ආරම්භ කිරීම (ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 19 වන කොටස)

ප්‍රජාතික භාණ්ඩයට අදාළ ශ්‍රී ලාංකීය සමස්ත නිෂ්පාදන කර්මාන්තයෙන් 25% ක නොඅඩු ප්‍රමාණයකට වගකියන මෙන්ම සමස්ත නිෂ්පාදනයෙන් 50% ට වැඩි ප්‍රමාණයක සාමූහිකව සංයුක්ත වන අවස්ථාවක් ඇති ශ්‍රී ලාංකික නිෂ්පාදකයින් විසින් අයදුම්පත සඳහා සහය දැක්විය යුතුය.

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 14 (3)වන කොටස)

අයදුම්කරුවෙකුට සාධාරණ ලෙස ලබා ගත හැකි ලෙස අයදුම්පතෙහි තොරතුරු දක්වා තිබිය යුතුයි

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 15 වන කොටස)

අයදුම්පතක් ලද විටදී අදාළ සෑම අපනයනික රටක රජයන් වෙතට වාණිජ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් වහාම දැනුම් දිය යුතුය

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 16 (2)වන කොටස)

වාණිජ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශව විමර්ශනය පිළිබඳ දැනුවත් කළ යුතු අතර විමර්ශනය ආරම්භ කිරීමේදී මහජන නිවේදනයක් නිකුත් කළ යුතුය.

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 21 වන කොටස)

විමර්ශනය ආරම්භ කළ වහාම වාණිජ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් අදාළ සියලුම පාර්ශව වෙත සම්පූර්ණ ලිඛිත අයදුම්පත්‍රයම ලබා දිය යුතුය.

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 22 වන කොටස)

උනන්දුවන පාර්ශව විසින් මූලික සොයාගැනීම්වලට දින 15 ට පෙර විමර්ශනය හා සම්බන්ධ කාරණාවන් පිළිබඳ ලිඛිත තර්ක ඉදිරිපත් කළ යුතුය

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 30 වන කොටස)

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් මූලික සොයාගැනීම් පිළිබඳ මහජන නිවේදනයක් නිකුත් කළ යුතුය, එහි කාරණයට අදාළ සියලුම ගැටලු සහ නීති පිළිබඳ සොයාගැනීම් සහ නිගමන ආදියෙහි ප්‍රමාණවත් විස්තර සඳහන් විය යුතුය.

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 31 (2) වන කොටස)

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් හට අවශ්‍ය විටක දී, අදාළ සමාගම්වල පෙර අනුදැනුම සහිතව අදාළ අනෙකුත් රටවල දී පවා විමර්ශන කටයුතු සිදුකළ හැකිය. එමෙන්ම, අදාළ රටෙහි නියෝජිතයන් දැනුවත් කිරීමෙන් පසුව, ලබාදුන්/ ලබා ගත් තොරතුරු සත්‍ය බව සහතික කර ගැනීම සහ තවදුරටත් තොරතුරු ලබා ගැනීම සිදු කළ හැකිය.

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 33 (2) හා 33 (3) වන කොටස)

1. විමර්ශන ක්‍රියාවලිය සඳහා කාල සීමාව

ව්‍යවස්ථානුකූලව විමර්ශනය ආරම්භ වූ දින සිට සාමාන්‍යයෙන් වසරක් ඇතුළත දී විමර්ශනය අවසාන කර අවසන් සොයා ගැනීම් ඉදිරිපත් කළ යුතු වේ. එම කාල සීමාව මධ්‍යම රජය මගින් මාස 6ක් දක්වා දීර්ඝ කළ හැකිය. (පහත දැක්වෙන ගැලීම් සටහන බලන්න)

පිළිපැදිය යුතු කාල සීමාවන්

වාණිජ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් අයදුම්පත්‍රයෙහි සඳහන්ව ඇති සාක්ෂිවල යෝග්‍යතාවය සහ නිවරද්‍යතාවය පිරික්සීමෙන් පසු විමර්ශනයක් ආරම්භ කළ යුතු බවට ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි ලැබී ඇති බව සනාථ කිරීමට - තීරණය කිරීම සඳහා දින 40

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 18 (1), 18 (2) වන කොටස)

ප්‍රශ්නාවලිය යවන ලද අපනයනකරුවන් හා විදේශීය නිෂ්පාදකයින් හට පිළිතුරු සැපයීම සඳහා දින 37 කට නොඅඩු කාලයක් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් ලබා දිය යුතුය

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 29 (2) වන කොටස)

විමර්ශනය ආරම්භ කිරීමෙන් පසු අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් මාස 6 ක කාල සීමාවකට පෙර නොවන සහ මාස 5 ක කාල සීමාවකට පසු නොවන කාලයක් තුළ දී මූලික තීරණ ගත යුතුය.

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 31 (1) වන කොටස)

තීරණ ප්‍රකාශයට පත්කිරීමෙන් මාසයක් ඉක්මවා යාමට පෙර, උනන්දුවන පාර්ශවයන්ගේ ඉල්ලීම මත අවසන් තීරණය සඳහා යෝජිත යෝජිත දිනට වඩා සති තුනක් නොඉක්මවන්නා වූත් මාසයකට වඩා නොවැඩි වූත් දිනයක්, සාක්ෂි ඉදිරිපත් කරනු ලබන විභාගයක් සඳහා අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් සකසා ගත යුතුය.

(ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සහ ප්‍රතික්‍රමවාදී පනත් කෙටුම්පතෙහි 35 (1) වන කොටස)

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී, භාණ්ඩාගාර සහ භෞතික සම්බන්ධතාවය පිළිබඳ අවසන් තීරණය, සාමාන්‍යයෙන් මූලික නිගමනයෙන් මාස 6 ක් තුළ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් ලබා දිය යුතුය.

(ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සහ ප්‍රතික්‍රමවාදී පනත් කෙටුම්පතෙහි 38 (1) වන කොටස)

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී විමර්ශනයක් අරඹන කළ දින සිට මාස 12ක් ඇතුළත එම විමර්ශනය අවසන් කළ යුතු අතර කිසිදු විමර්ශනයකට එය ආරම්භ කළ දින සිට මාස 18කට වඩා වැඩි කාලයක් වැය නොකළ යුතුය.

(ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී සහ ප්‍රතික්‍රමවාදී පනත් කෙටුම්පතෙහි 23 වන කොටස)

21. විමර්ශනයට උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් වෙත ඔවුන්ගේ නඩුව අධිකාරිය ඉදිරියේ නියෝජනය කිරීමට ප්‍රමාණවත් අවස්ථාවක් ලැබේ ද?

පිළිතුර

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී ක්‍රියාමාර්ගය විභාවයෙන්ම අර්ධ අධිකරණමය ස්වරූපයක් ගනී. බදු පිළිබඳ නිගමන ගැනීමට පෙර දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ඉතා ක්‍රමවත්ව සාධාරණ හා අපක්ෂපාතී යුක්තියේ සම්මතයන්හි පිහිටා ක්‍රියා කරනු ලබයි..

විමර්ශනය සඳහා උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ට ඔවුන්ගේ නඩුව ඉදිරිපත් කිරීමට ප්‍රමාණවත් අවස්ථාවන් විමර්ශනයේ විවිධ අවස්ථාවන්වලදී ලබා දෙනු ලැබේ.

විමර්ශනය ආරම්භ කිරීමෙන් පසු පළමු අවස්ථාව ලබා දෙනු ලැබේ. අධිකාරිය විසින් සිය පළමු සොයාගැනීම්වල දී විමර්ශනයේ දී පිළිතුරු ලෙස උනන්දුවන සියලු පාර්ශවයන්ගේ ඉදිරිපත් කිරීම් පිළිබඳ නිවැරදිව සලකා බලනු ලැබේ.

තාවකාලික බදු පැනවීමෙන් පසු, උනන්දුවන පාර්ශව විසින් පළමු නිගමනය වෙත සිය පිළිතුරු ලබා දෙනු ලැබෙන අතර සිය තොරතුරු විමර්ශනය ආරම්භ කරන ලද අවස්ථාවේ පිළිතුරු ලෙස ලබා දුන් තොරතුරු සමඟ සහතික කරන අවධියෙහි දී කරුණු සහ සංඛ්‍යා සටහන් අධිකාරිය වෙත ඉදිරිපත් කිරීම සඳහා අවස්ථාව ලබා දෙනු ලැබේ.

උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් හට සිය ඉදිරිපත් කිරීම් සිදු කිරීමේ අවස්ථාව ලබා දෙමින් නිල වශයෙන් මහජන අදහස් විමසීමේ විභාගයක් පවත්වනු ලැබේ. අදහස් විමසීමේ විභාගයේ දී සිදු කරන වාචික ඉදිරිපත් කිරීම් සියල්ලම එම ලෙසින්ම අධිකාරිය වෙත ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

උනන්දුවක් දක්වන විවිධ පාර්ශවයන්ගේ සියලුම ඉදිරිපත් කිරීම් නිවැරදි ලෙස සැලකිල්ලට ගැනෙන අතර ඒ මත පිහිටා අවසන් සොයාගැනීම්වලට යෝජිත පදනම ලෙස සැලකෙන අවශ්‍යම කරුණු අධිකාරිය විසින් අනාවරණය කරනු ලැබේ.

මෙම අනාවරණය සඳහා පිළිතුරු සැපයීමටත් අවසන් නිගමනය දැනුම් දීමට පෙර ඔවුන්ගේ නඩුව නියෝජනය කිරීමටත් විමර්ශනයේ පාර්ශවකරුවන් සඳහා අවසන් අවස්ථාවක් ද දෙනු ලැබේ.

22. අවසාන ප්‍රපාතන විරෝධී බදු අයකර ගැනීම් සිදු කරන තෙක් දේශීය කර්මාන්තයට අතුරු සහනයක් ලැබේ ද? කොපමණ දිනක් වන තුරු එම අතුරු සහනය අපේක්ෂා කළ හැකි ද?

පිළිතුර

ඔව්, බලයලත් අධිකාරිය විසින් විමර්ශනය අවසන් කරන තෙක් පීඩාවට පත් දේශීය කර්මාන්තයන් සඳහා අතුරු සහනයක් ලෙස තාවකාලික බදු ලබා දීමට නිර්දේශ කරනු ලබයි. මෙම තාවකාලික ප්‍රපාතන විරෝධී බදු මූලික සොයාගැනීම්වල දී දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිර්දේශ කරනු ලැබෙන අතර මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් අයකරගනු ලබයි.

මෙයින් ප්‍රපාතිත ආනයන භාණ්ඩවලින් සිදු කරන ලද හානිය සඳහා අදාළ දේශීය කර්මාන්තයට කඩිනම් සහනයක් ලැබේ. නීතිප්‍රකාරව, විමර්ශන ආරම්භ කිරීමේ දින සිට දින 60 කට පෙර සිට තාවකාලික ප්‍රපාතන විරෝධී බදු අය කළ නොහැකිය.

අනිවාර්ය කාල සීමාව වන දින 60 ඉක්මවීමත් සමඟින් තාවකාලික බදු නිර්දේශ කිරීමේ බලයලත් අධිකාරියේ වෑයම වෙයි. එනම් සමාන්‍ය අවස්ථාවකදී, විමර්ශන ක්‍රියාවලිය ආරම්භ වීමේ දින සිට දින 60-70 ක කාලයක් තුළ තාවකාලික ප්‍රපාතන විරෝධී බදු නිර්දේශ වන අතර එම දිනෙන් මාස 3 ට පසු එම බදු අය කරනු ලබයි.

තාවකාලික පියවරයන්
(ප්‍රපාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිරෝධන පනත් කෙටුම්පතෙහි 41,42,43 වන කොටස්)

23. ප්‍රපාතන විරෝධී බදු අනිතානුබද්ධ වන ලෙස අයකළ හැකි ද?

පිළිතුර

ප්‍රපාතන විරෝධී බදු අනිතානුබද්ධ වන ලෙස අයකළ හැකි වන්නේ

1. හානියට හේතු වූ ප්‍රපාතනය සඳහා ඉතිහාසයක් තිබීම හෝ ප්‍රපාතන ක්‍රියාවලිය සිදුකරන බවට හා එවැනි ප්‍රපාතන මඟින් හානියක් සිදුවන බවට ආනයනකරු දැන සිටීම හෝ දැනගත යුතුව තිබූ විට

සහ

2. ආනයනය කරන ලද භාණ්ඩයක් මඟින් සාපේක්ෂව අධික ප්‍රපාතනයකින් කෙටිකලකින් හානියක් සිදු වූ විට එනම් ආනයන කාලය සහ ප්‍රපාතික භාණ්ඩයේ ආනයන ධාරිතාව මත නීත්‍යානුකූලව අයකරගත යුතු ප්‍රපාතන විරෝධී බදු මඟින් සිදුවන ප්‍රතිකර්මය බැරැරුම් ලෙස මගහරවන අනෙකුත් හේතු ඇති විට.

එහෙත්, බදු පැනවීම සම්බන්ධ දැනුම් දීමෙන් දින 90 ඉක්මවා අතීතානුබද්ධ වන ලෙස ප්‍රපාතන විරෝධී බදු අය කරගත නොහැකිය.

24. තාවකාලික හෝ අවසන් ප්‍රපාතන විරෝධී බදු පනවන්නේ කවුරුන් විසින් ද?

පිළිතුර

බලයලත් අධිකාරිය (වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව) විසින් තාවකාලික, හෝ අවසන් ප්‍රපාතන විරෝධී බදු පැනවීමේ නිර්දේශය ලබා දෙන අතර එම නිර්දේශ අනුව මාස 3ක් ඇතුළත බදු පනවා අයකර ගැනීම සිදු කරනු ලබන්නේ මුදල් අමාත්‍යාංශය මඟින් (පහත දැක්වෙන ගැලීම් සටහන බලන්න)

තීරණ ගැනීමේ ආයතනික යාන්ත්‍රණය

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් අන්තර් අමාත්‍ය කමිටුව වෙත ස්ථිර ප්‍රපාතන විරෝධී බදු සම්බන්ධ යෝජනාවක් ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

(ප්‍රපාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 32 (2)වන කොටස)

ස්ථිර ප්‍රපාතන විරෝධී බදු පැනවීම සම්බන්ධ අනුකූලත්වය අන්තර් අමාත්‍ය කමිටුව විසින් සලකා බලනු ලැබේ.

(ප්‍රපාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 38 (3)වන කොටස)

අන්තර් අමාත්‍ය කමිටුව විසින් අමාත්‍යවරයා (කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු) හරහා මුදල් අමාත්‍යවරයා වෙත යෝජනාව ලැබී වැඩකරන දින 10 ක් ඇතුළත සිය නිර්දේශ ඉදිරිපත් කරනු ලබයි.

(ප්‍රපාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 38 (3)වන කොටස)

අන්තර් අමාත්‍ය කමිටුවෙහි නිර්දේශ ලැබී දින 14 ක් ඇතුළත එම නිර්දේශ සහ ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික අභිරුචිය පිළිබඳ කරුණු සලකා බලා, මුදල අමාත්‍යවරයා සහ කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු අමාත්‍යවරයා සමඟ සාකච්ඡා කොට ස්ථිර ප්‍රපාතන විරෝධී බදු අයකිරීම සහ අදාළ පනවනු ලබන බදු මුදල තීරණය කළ යුතුය.

(ප්‍රපාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 39 (1)වන කොටස)

25. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බද්ද ගෙවිය යුතු ආනයනකරුවන්ට පැනවෙන බලපෑම් මොනවා ද?

- 1. අවසාන බද්ද තාවකාලික බද්දට වඩා අඩු නම්;
- 2. අවසාන බද්ද තාවකාලික බද්දට වඩා වැඩි නම්;

පිළිතුර

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බද්ද නිර්දේශවීම සහ අයවීම අදියර දෙකකින් සිදු වේ.

දැනටමත් පනවා හා අයකරගෙන ඇති අවසාන බද්ද තාවකාලික බද්දට වඩා අඩු නම් තාවකාලික බදු ලෙස අය කරන ලද එම බදු අගයන් දෙකෙහි වෙනස ආපසු ගෙවිය යුතුය.

දැනටමත් පනවා හා අයකරගෙන ඇති අවසාන බද්ද තාවකාලික බද්දට වඩා වැඩි නම් එම බදු අගයන් දෙකෙහි වෙනස අයකරගනු ලබන්නේ නැත.

බලයලත් අධිකාරියේ අවසාන සොයාගැනීම්වලට අනුව තාවකාලික බදු ඉවත් කළේ නම්, එකතු කරන ලද තාවකාලික බදු මුදල ආපසු ගෙවිය යුතුය.

26. බලයලත් අධිකාරිය විසින් නිර්දේශ දැනුම් දෙන ක්‍රමවේදය කෙසේ ද?

පිළිතුර

විමර්ශනය ආරම්භ කිරීම/ මූලික සොයාගැනීම්/ අවසන් සොයාගැනීම් තීරණ ආදිය ආදී බලයලත් අධිකාරියේ නිර්දේශ, ශ්‍රී ලංකා රජයේ ගැසට් නිවේදනයක් ලෙස නිවේදනය කරනු ලබයි.

27. ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී බදු නිර්ණය කිරීමේ දී අභියාචනයක් ඉදිරිපත් කළ හැකිද? එසේ හැකි නම් අභියාචන අධිකාරිය කුමක් ද?

පිළිතුර

ප්‍රජාතන්ත්‍රවාදී මට්ටම සහ බලපෑමේ තත්ත්වය නිර්ණය කිරීමේ නියෝග සඳහා අභියාචන ඉදිරිපත් කිරීමට ව්‍යවස්ථාවේ අධිකරණ ක්‍රියා සමාලෝචනයේ 140 වන වගන්තියේ දැක්වෙන කොන්දේසිවලට යටත්ව සිදු කළ හැකි බවට පනත් කෙටුම්පතෙහි 81 වැනි කොටසෙන් දැක්වේ. එහෙත්, අධිකරණමය දැක්ම අනුව අවසන් සොයාගැනීම් / බලයලත් අධිකාරියේ නියෝග/ මුදල් අමාත්‍යාංශයේ නියෝගවලට ට විරුද්ධව පමණක් අභියාචන ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

අධිකාරියේ මූලික නිගමනවලට සහ ඒ අනුව පනවන ලද තාවකාලික බදුවලට විරුද්ධව අභියාචන ඉදිරිපත් කළ නොහැක. දින (90) ක් ඇතුළත අභියාචන ඉදිරිපත් කළ යුතුය.

28. ප්‍රජාතන විරෝධී විමර්ශනයක් ආරම්භ කළ පසු නවතා දැමිය හැකිද? එසේ නම් , කුමන අවස්ථාවන්වලදී ද?

පිළිතුර

පහත සඳහන් අවස්ථාවලදී බලයලත් අධිකාරිය/දෙපාර්තමේන්තුව විසින් විමර්ශනය අත්හිටුවිය හැකි හෝ නවතා දැමිය හැකිය.

1. විමර්ශනය ආරම්භ කිරීමට අවස්ථාව සැපයූ දේශීය කර්මාන්තයන් විසින් ලිඛිතව ඉල්ලීමක් සිදු කර ඇත්නම්.
 2. ප්‍රජාතනය හෝ භානිය පිළිබඳ ප්‍රමාණවත් සාක්ෂි නොමැති විට.
 3. අපනයන් මිලෙන් ප්‍රජාතන සීමාව 2%කට වඩා අඩු නම්.
 4. ප්‍රජාතික ආනයන්ගේ ධාරිතාවය ශ්‍රී ලංකාවේ ඒ හා සමාන භාණ්ඩවල සමස්ත ආනයනයන්ගෙන් 3% ට වඩා අඩු නම් හෝ එවැනි සියලුම රටවල ප්‍රජාතික භාණ්ඩ සම්මුච්චිතයේ ධාරිතාවය, සමස්ත ආනයනයන්ගෙන් 7% ට වඩා අඩු නම්.
 5. සුලු භානියක් සිදු වී ඇත්නම්.
- (පහත දැක්වෙන ගැලීම් සටහන බලන්න)

අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් පහත දැ නිර්ණය කර ඇත් නම් ඔහු විසින් විමර්ශනයක් ආරම්භ නොකළ යුතුය

- ✓ අදාල රටෙන් ආනයනය කරන ප්‍රජාතික ආනයනයන්ගේ ධාරිතාවය ශ්‍රී ලංකාවේ ඒ හා සමාන භාණ්ඩවල සමස්ත ආනයනයන්ගෙන් 3% ට වඩා අඩු නම් හෝ එවැනි සියලුම රටවල ප්‍රජාතික භාණ්ඩ සම්මුච්චිතයේ ධාරිතාවය, සමස්ත ආනයනයන්ගෙන් 7% ට වඩා අඩු නම්

හෝ

- ✓ අපනයන මිලේ ප්‍රතිශතයක් ලෙස ප්‍රකාශිත ප්‍රජාතන සීමාව 2%ක ට වඩා අඩු නම්.

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 20 වන කොටස)

අයදුම්පතක් ඉවත්කර ගත හැකි වන්නේ

- ✓ විමර්ශනය ආරම්භ කිරීමට ප්‍රථම ඕනෑම අවස්ථාවක දී; හෝ

- ✓ විමර්ශනයක් ආරම්භ කිරීමෙන් පසු ඕනෑම අවස්ථාවක දී - විමර්ශනය දිගටම පවත්වා ගැනීම ශ්‍රී ලංකාවේ ආර්ථික අභිරුචියට අදාළ නොවන බව තීරණය වන්නේ නම් අධ්‍යක්ෂ ජනරාල් විසින් කිසිදු පියවරක් නොගෙන විමර්ශනය නවතා දැමිය යුතුය.

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 17 වන කොටස)

29. පනවන ලද ප්‍රජාතන විරෝධී බදු වලංගු වන කාල සීමාව කුමක් ද? එම බදු පැනවීමෙන් පසු සම්පූර්ණ කාල සීමාව ඉකුත් වීමට පෙර හෝ පසු සමාලෝචනයක් කළ හැකි ද?

පිළිතුර

ප්‍රජාතන විරෝධී බදු පැනවූ දින සිට වර්ෂ පහක් දක්වා කාලය තුළ වලංගු වේ. එහෙත් ඉහත කාල සීමාව ඉකුත් වීමට පෙර අදාළ බලයලත් ආයතනය මගින් නැවත සමාලෝචනයකට ලක් කළ හැක.

ප්‍රජාතන විරෝධී බද්ද දිගටම පවත්වා ගැනීමේ අවශ්‍යතාවය විමර්ශනය පිළිබඳ සමාලෝචනය කිරීමට බලයලත් අධිකාරිය/ දෙපාර්තමේන්තුව ට බලය ඇත. වෙනස්වූ තත්ත්වයන් යටතේ උනන්දු වන පාර්ශව විසින් සිදු කරන ලද ඉල්ලීම මත එවැනි සමාලෝචන සිදු කරනු ලබයි.

නව තත්ත්වයන් යටතේ බදු ඉවත් කිරීම හෝ බදු මට්ටමේ වෙනසක් ඇති කිරීම සමාලෝචන මගින් සිදු වේ. සාමාන්‍යයෙන්, බදු පැනවීමෙන් වසරකට පසු උනන්දු වන පාර්ශවයන්ට සමාලෝචන සඳහා ඉල්ලීමක් ඉදිරිපත් කළ හැකිය.

සමාලෝචන සඳහා විමර්ශන පැවැත්වීමේ පෙර පිළිවෙළම අදාළ ලෙස අනුගමනය කරනු ලබයි.

ස්ථීර ප්‍රජාතන විරෝධී බද්දක් පනවා වසර 5 ක් නොඉක්මවන දිනක හෝ 57 වන කොටස යටතේ වඩාත් ආසන්න සමාලෝචන දින සිට එම සමාලෝචනයෙන් ප්‍රජාතනය හා හානිය ආවරණය වී ඇත්නම් ප්‍රජාතන විරෝධී බද්ද පැනවීම නැවැත්විය යුතුය.

(ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන පනත් කෙටුම්පතෙහි 56 (1) වන කොටස)

30. ප්‍රජාතන විරෝධී බද්දක් එක් විශේෂිත භාණ්ඩයක් සඳහා අය කෙරේ නම් එය එම භාණ්ඩ වර්ගයේ සෑම ආනයනය කිරීමක් සඳහාම අය කෙරේ ද? එම බද්දෙන් නිදහස් වන ආනයන කවරේ ද? පිළිතුර

ප්‍රජාතන විරෝධී බදු අපනයන කරු විශේෂිත සහ රට විශේෂිත වශයෙන් පැනවේ.

ප්‍රජාතන්‍යයක් සිදුවී ඇතයි තීරණය වූ රටවලට එරෙහිව පමණක් එම බදු ක්‍රියාත්මක වීම සිදු කරනු ඇත. (එවන් රටවලට එරෙහිව විරුද්ධතාවයන් ඉදිරිපත් වී තිබීමත් සහ බදු නිර්දේශය වී තිබීමත් සිදු විය යුතුය)

කිසියම් රටකින් සිදුවන ආනයනයන් මගින් දේශීය කර්මාන්තය ප්‍රජාතන්‍යයට ලක් නොවන්නේ නම් එවැනි බදු එවන් ආනයන රටවල්වලට එරෙහිව පනවන්නේ නැත.

සහනාධාරයකට එරෙහිව ප්‍රතිතෝලන බදු පැනවීම

31. ප්‍රජාතන්‍ය විරෝධී බදුවලට අමතරව අසාධාරණ වෙළඳ ගනුදෙනු සඳහා ගනු ලබන වෙනත් පිළියම් ක්‍රම මොනවාද? ඒවා ක්‍රියාවට නංවන්නේ කෙසේ ද?

පිළිතුර

ප්‍රජාතන්‍ය හැරුණු විට, සමහර රටවල් විසින් ඔවුන්ගේ ආනයන සඳහා සහනාධාර ලබදී ශ්‍රී ලංකාවට අපනයනය කරනු ලබයි. ලෝක වෙළඳ සංගමයේ ගිවිසුම යටතේ, අපනයන සහනාධාර අසාධාරණ වෙළඳ ක්‍රියාවක් ලෙස සැලකේ. තවද සහනාධාර විරෝධී ප්‍රතිතෝලන බදු අයකිරීමට යටත් වීම යටතේ එවැනි සහනාධාර ක්‍රියාත්මක සහනාධාර යටතට ලක් වේ.

සහනාධාර විරෝධී ප්‍රතිතෝලන පියවරයන් ප්‍රතිතෝලන බදු ක්‍රමයක් වන අතර එය පනවනු ලබන්නේ පහත කරුණු තීරණය වූ පසුය:

1. සහනාධාරය විෂේෂිත සහනාධාරයක් වීම
2. අපනයන කාර්යසාධනයට සහනාධාරය සම්බන්ධ වීම
3. අපනයනික ද්‍රව්‍යයේ ආනයන භාණ්ඩයන්ට වඩා දේශීය භාණ්ඩ පරිභරණයට සහනාධාරය සම්බන්ධ වේ නම් හෝ
4. සහනාධාරය භාණ්ඩ නිෂ්පාදනය කරන සහ අපනයනය කරන සීමිත ප්‍රමාණයක් වූ නිෂ්පාදකයින් පිරිසකට ලැබී ඇත්නම්.

32. මෙහිදී සහනාධාර යනු කුමක් ද?

සහනාධාරයක් පවතින බව පැවසෙන්නේ

1. අපනයනය කරන රට තුළ රජය හෝ වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනයක් විසින් මූල්‍යමය දායකත්වයක් ලබා දී ඇත්නම්,
2. අපනයන රටේ භූමිය තුළ රජයෙන් හෝ වෙනත් රාජ්‍ය ආයතනයක් විසින් මූල්‍යමය දායකත්වයක් ලබා දී ඇත්නම්, එනම්
3. රාජ්‍ය අයහාරය එසේ නොමැති නම් නියමිත පරිදි නොගෙවූ සහ එකතු නොකළ අයහාරය (මූල්‍ය දීමනා ඇතුළුව), රජය විසින්ලබා දෙනු ලබන පොදු යටිතල පහසුකම්වලට අමතර භාණ්ඩ හා සේවා සඳහා අභ්‍යන්තර බදු සහන

4. යම්කිසි භාණ්ඩයක අපනයනය වැඩි කිරීම සඳහා සෘජුවම/ වක්‍රාකාරව ක්‍රියාත්මක වන යම්කිසි ආකාරයක ආදායම් හෝ මිල සහනයක් රජයක් විසින් ලබා දෙන්නේ නම් එවැනි අවස්ථාවක සහනාධාරයක් පවතින බවට සැලකේ.

33. සහනාධාරයක් නොවන්නේ මොනවා ද?

එහෙත්, නිෂ්පාදනයෙහි හෝ අපනයනයෙහි නිරතව සිටින පුද්ගලයන් විසින් පවත්වනු ලබන පර්යේෂණ කටයුතුවලදී සඳහා වන සහනාධාරය හෝ අපනයනය කරන රටෙහි දුෂ්කර ප්‍රදේශවලට සහය සඳහා ලබා දෙන සහනාධාර නොසලකා හරිනු ලබයි. එවැනි සහනාධාරයන්ට ප්‍රතිතෝලන බදු අයවන්නේ නැත.

සහනාධාර විරෝධී ප්‍රතිතෝලන විමර්ශනයන්හි දී, එම රටවල අපනයනකරුවන්ට අමතරව අපනයනය කරනු ලබන රටෙහි/රටවල රජය අදාළ විමර්ශනයේ පාර්ශවයක් වේ. රටක් විසින් සහනාධාරිත අපනයන සඳහා පනවනු ලබන ප්‍රතිතෝලන බද්ද එම සහනාධාරය/ වල ප්‍රමාණය නොඉක්මවිය යුතුය.

34. ප්‍රපාතන විරෝධී සහ සහනාධාර විරෝධී බදු එකවිට යෙදිය හැකි ද?

පිළිතුර

ගැට ගිවිසුම සහ ශ්‍රී ලංකාවේ නීතිය අනුව හානියට පත් වූ දේශීය කර්මාන්තයන්ට ප්‍රපාතන විරෝධී සහ ප්‍රතිතෝලන බදු යටතේ සහන සැලසීමට අවසර ලැබේ. කිසිම භාණ්ඩයක් හෝ අපනයන් සහනාධාරයට වන්දි ගෙවීමක් වශයෙන් ප්‍රතිතෝලම සහ ප්‍රපාතන විරෝධී බදු යන බදු වර්ග දෙකම එකවිට ගෙවීමට යටත් නොවිය යුතුය.

35. ආරක්ෂණය යනු කුමක් ද?

ආරක්ෂණය ලෙස හැඳින් වෙන තවත් එක් වෙළඳ පිරිසම් ක්‍රමයක් ද පවතින අතර එය යම් කිසි භාණ්ඩයක ඉහළ යන ආනයනවලට ප්‍රතිවාරයක් වශයෙන් හදිසි ආරක්ෂණ ක්‍රමයක් ලෙස යොදා ගනු ලබයි.

අනෙක් අතට

1. විශේෂිත රටක්/රටවල් ලෙස නොසලකා යම් භාණ්ඩයක ආනයන ඉහළ යයි නම්
2. එයින් දේශීය කර්මාන්තයට බරපතල හානියක් වේ නම්

එවැනි අවස්ථාවක ආරක්ෂණ පියවර යොදාගනු ලබයි

ගැටලුවක් ඇති සියලුම නිෂ්පාදනයන්ට ප්‍රභවය හෝ ඒවා අපනයනය වූ රට නොසලකා ආරක්ෂණ පියවරයන් යොදනු ලැබේ. එම හේතුව හැමවිටම රට විශේෂිත හා ආනයනකරු විශේෂිත වශයෙන් පැනවෙන ප්‍රපාතන විරෝධී හා සහනාධාර විරෝධී පියවරයන්ගෙන් ආරක්ෂණ පියවර වෙන්කර දක්වයි.

ආරක්ෂණ බදු ලෙස හෝ ප්‍රමාණාත්මක සීමා ලෙසින් ආරක්ෂණ පියවරයන් පැනවේ. මෙම පියවරයන් වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පාලනය කරනු ලබයි.

36. අසාධාරණ වෙළඳාමට එරෙහිව ප්‍රජාතන විරෝධී සහනාධාර විරෝධී සහ ආරක්ෂණ පියවරයන් සඳහා ශ්‍රී ලංකාවේ පවතින ආයතනික සැකැස්ම කුමක් ද?

කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු අමාත්‍යාංශය යටතේ ක්‍රියාත්මක වන, බලයලත් අධිකාරිය ලෙස හැඳින්වෙන වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව මගින් ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රජාතන විරෝධී සහනාධාර විරෝධී සහ, ප්‍රතිතෝලන සහ ආරක්ෂණ පියවරයන් පාලනය කරනු ලබයි. එහෙත්, දෙපාර්තමේන්තුවේ ක්‍රියාව වන්නේ ප්‍රජාතන විරෝධී/සහනාධාර විරෝධී සහප්‍රතිතෝලන බදු විමර්ශනය කිරීමට සහ එම පියවරයන් පැනවීම සඳහා රජයට නිර්දේශ සැපයීම පමණි.

මුදල් අමාත්‍යාංශයේ දැනුම්දීමක් මගින් එම බදු පැනවීම ඇයකිරීම කරනු ලබයි. මෙසේ වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව විසින් ප්‍රජාතන විරෝධී බදු නිර්දේශ ලබා දුන් විට, මුදල් අමාත්‍යාංශය විසින් එම බදු අයකරනු ලබයි.

ප්‍රජාතන විරෝධී, ප්‍රතිතෝලන හෝ ආරක්ෂණ බදු පනවන්නේ කුමන අවස්ථාවලදී ද?

ප්‍රජාතන විරෝධී බදු	ප්‍රතිතෝලන බදු	ආරක්ෂණ බදු
ප්‍රජාතන මිලකට භාණ්ඩ ආනයනය කර ඇත්නම්	අ අපනයන රටෙහි අදාල භාණ්ඩ සහනාධාරයට ලක්කර ඇත්නම්	වැඩිවන ප්‍රමාණයෙන් යුතුව ආනයනික භාණ්ඩ රටතුලට පැමිණෙන්නේ නම්
ප්‍රජාතන ආනයන මගින් දේශීය කර්මාන්තයේ පැවැත්මට තර්ජනයක් විය හැකි භෞතික හානි හෝ භෞතික බාධාවන් එල්ල වේ නම්	සහනාධාරිත ආනයන මගින් දේශීය කර්මාන්තයේ පැවැත්මට තර්ජනයක් විය හැකි භෞතික හානි හෝ භෞතික බාධාවන් එල්ල වේ නම්.	ආනයනික ඉහළ යාම මගින් සමාන හෝ සෘජු තරඟකාරී නිෂ්පාදන නිපදවන දේශීය නිෂ්පාදකයන්ට බරපතල හානියක්/තර්ජනයක් වේ නම්.

37. ප්‍රජාතන විරෝධී සහ ආරක්ෂණ බදු සඳහා අයෙකුට එකවිට අයදුම් කළ හැකි ද?

ප්‍රජාතනය නිසා දේශීය කර්මාන්තයට සිදුව ඇති හානියට ආරක්ෂණ බදු නීති අවශ්‍ය වන අතර ඒ සඳහා දේශීය කර්මාන්ත විසින් ප්‍රජාතන විරෝධී බදු පැනවිය යුතු අතර ආරක්ෂණ බදු පැනවීම නොකළ යුතුය

සම්පාදනය කරන ලද්දේ
ගෝතමී සිල්වා

(වාණිජ දෙපාර්තමේන්තුව 2017.12.06)

